

„Učil je jako ten, který má moc“

Hošťálková 27. 1. 2019

Písně: 96, 178, 572, 688, 489

Čtení Písma: ev. Marka 11, 27 - 33; ev. Jana 1, 9 - 16

Text kázání: ev. Matouše 7, 28 - 29

Milí bratři a sestry,

to, co v tomto verši slyšíme, je velmi zajímavé: „**Učil je jako ten, kdo má moc, a ne jako jejich zákoníci**“. Mohli bychom tady docela poctivě a v duchu tohoto slova, tuto větu doplnit: „*ne jako jejich zákoníci, kteří byli bezmocní*“. Je to formulace zvláštní a překvapivá. V čem?

Zákoníci, to byli v Izraeli lidé, kteří se za svého života nezabývali ničím jiným než Zákonem. Studovali ho, promýšleli, dbali na jeho pravověrný výklad. Měli také za to, že v autoritě svého úřadu si mohou dovolit Zákon také domýšlet, doplňovat a rozšiřovat o mnohá další ustanovení, až třeba k těm sečteným a dovoleným krokům do synagogy o sobotách a Zákonem ustanovených svátcích. Byli to také oni, kteří byli stále ve styku s lidem a lid jim musel naslouchat, protože je vyučovali ustanovením Zákona a musel je také poslouchat, protože horlivě dbali na jeho dodržování. Věřili, že až se Izraeli, jako celku, podaří Zákon naplnit, pak přijde Mesiáš ve své moci a slávě a osvobodí svůj vyvolený národ od všech utlačovatelů. Takže horlivost s jakou se snažili Zákon plnit a naplnit a v jaké dbali o to, aby se to dařilo také lidu, byla příkladná. Bylo to jejich celoživotní úsilí.

Zákoníci, to byli také lidé s vysokým postavením a lid jim projevoval náležitou úctu. Jako ochránci Zákona měli v rukou všechny prostředky k tomu, aby lid vedli ke kázni a jeho dodržování. A tak je lid nejen ctil, ale také se jich bál. Rodiče člověka od narození slepého se před nimi bojí otevřeně postavit na stranu svého uzdraveného syna a v obavách říkají: „**Jeho se zeptejte, je dospělý, ať mluví sám za sebe!**“ (Jan 9,21). Také „*mnozí z předních mužů synagogy, přestože v Ježíše uvěřili, nepřiznávali se k němu, protože se báli těch, kteří by je mohli ze synagogy vyloučit*“ (Jan 12,42). Báli se mocných, kteří seděli v synagogách na předních místech.

Ale pak přijde Ježíš z Nazaréta, shromáždí kolem sebe své učedníky, vystoupí na horu, poprvé veřejně promluví a když skončí, evangelista napíše, že se „**zástupu zmocnil úžas, nad jeho učením, protože je učil jako ten, kdo má moc a ne jako jejich (bezmocní) zákoníci**“. Není to příliš odvážné a přehnané tvrzení? Oni přece moc měli a ne malou. Jakápak „*bezmoc*“, když mohli vyhánět nebo vylučovat ze synagog, když mohli kamenovat, křížovat, zabíjet pro přestupky nebo provinění v oblasti Zákona? Toto je přece výsada mocných. A přece, evangelista přehlédne situaci, zhodnotí ji a poví: „*Ježíšovo učení a vystupování bylo jiného druhu než učení a vystupování zákoníků*“. A když pátrá po podstatě Ježíšovy odlišnosti od zákoníků, najde ji v „*moci*“, „**Ježíš učil jako ten, kdo má moc**“.

Možná jsme i my někdy takto hodnotili. Měli jsme možnost naslouchat dvěma různým kazatelům. A zatímco slovo jednoho nás neoslovilo, nebo nám šlo dokonce přes hlavu - to se stává často - slovo druhého nás přivedlo k vnitřnímu nebo i zjevnému úžasu a mocně nás zasáhlo, takže jsme si pomysleli, nebo řekli nahlas:

„tento člověk mluvil v Boží moci“. Nemusel živě gestikulovat, jeho poselství nemuselo mít ani nějakou zvláštní řečnickou úroveň; to, co se nás dotýkalo mělo původ jiný. Člověk ucítí a pozná, když se jej dotkne Bůh, když ho osloví a zastaví v jeho hledání nebo bloudění On sám. Poznal to a užasl nad tím i shromážděný zástup: **„Učí jako ten, kdo má moc!“**.

A zatímco zákoníci, strážci náboženských tradic, kteří měli bezesporu velké zásluhy na tom, že se Židé, jako sjednocená a ukázněná pospolitost udržela i v nejtěžších dějinných zvratech a pohromách; zatímco tito zákoníci byli zahleděni do minulosti, kde bylo těžiště a základ jejich pochopení Zákona; otevírá Ježíš pohled k novému kroku v Božím zjevení. Tím bylo Království Boží vyznačené odpuštěním hříchů, novým životem, vylitím Ducha svatého, jehož zvěstovatelem, nositelem i dárce je On sám. Zatímco zákoníci studovali a vyučovali odkazu svých patriarchů a aplikovali minulé Boží jednání s vyvoleným národem na přítomnost, obrací Ježíš pohled k přímému přítomnému Božím jednání s člověkem a světem: Bůh ve své nesmírné lásce ke světu a člověku, mu připravil záchranu ve svém Synu Ježíši Kristu. *„Jemu je také dána všechna moc na nebi i na zemi.“* A On ji zase dává těm, kteří se nechtějí této Boží pravdě a skutku Lásky stavět na odpor, ale přijmou ji. **„Těm, kteří ho přijali a věří v jeho jméno dal moc stát se Božími dětmi“** (Jan 1,12).

Moc zákoníků byla založena na liteře Zákona. Studovali ho od mládí, mnohé oddíly znali nazpaměť, po dlouhá léta na sobě tvrdě pracovali a jen ti nejlepší z nejlepších zaujímali místa v učitelských úřadech, jen ti nejlepší byli oslovováni: „Rabbi“, „Mistře“, „Učiteli“. Svě postavení a moc si svým odříkavým způsobem života těžce vydobyli a také zasloužili. Ale moc, kterou má Ježíš spočívá v obdarování, ne ve vyučení, vlastním úsilím a pílí nabytí, ale v Božím obdarování. Ježíšova moc se rovná Boží svěřené pravomoci. Tak také můžeme přeložit použité slovo v řeckém textu, jako „pravomoc“, to je: vybavení, vyzbrojení, zmocnění k jednání a vykonání svěřeného úkolu. Proto také moc zákoníků byla podobná moci Pilátově, který Ježíši říká: **„Nevíš, že mám moc tě propustit a mám moc tě ukřížovat?“** (Jan 19,10).

Ale moc Kristova, je mocí ke spasení, věčné záchraně a je tu pro každého věřícího. Je to moc, která vstoupí také do mně a naplní mně, ne pro nějaké velké studium a vynaložené úsilí po jejím dosažení, kterou ale mohu přijmout jako Boží dar tehdy, když pohlédnu v pokoře k Ježíši Kristu a pochopím, že moje záchrana je u něj. Tímto se jistěže neříká, že poctivé studium a úsilí poznávat nemá v životě křesťana své místo, naopak. Vždyť právě tam, kde takto pochopím a procítím, že mi Bůh v Ježíši Kristu není dán jako předmět k mému zkoumání, ale že v něm je moje spása a život, že je to On, který se nade mnou smiloval, smilovává a obdaroval mě svou mocí, tam také zatoužím stále více a hlouběji Boha poznávat, učit se rozumět jeho vůli, vyjádřenou jeho Slovem, abych ji mohl dělat. Aby jeho moc, kterou do mně vložil, jako *„poklad do hliněné nádoby“* se projevovala navenek.

„Komu není shůry dáno v apatyce nekoupí“, říká staré známé přísloví, které pravdivě vypovídá o skutečnosti, že to základní a zásadní přichází nejprve a především shůry. Ano, zákoníci byli mocnými muži v národě, ale prostý lid, shromážděný na hoře kolem Ježíše z Nazareta, rozpoznal, že ve srovnání s ním, není jejich moc ničím. Nakonec si toho všimli i sami zákoníci. Takovou moc, jakou má Ježíš, nám Zákon neposkytuje. Bylo pro ně velmi těžké přijmout skutečnost, že toto poznání vyšlo z lidu. Nedalo se to nijak utajit, Ježíšova služba v Boží moci byla všem zjevná. **„Co si počneme? Ten člověk činí mnohá znamení. Když proti němu nezakročíme, všichni v něj uvěří“** (Jan 11,47-48).

Ke své škodě a svému odsouzení nepochopili, že nezbytný zákrok má být jistě proveden, ale mezi nimi, že chyba není u Ježíše, ale na jejich straně. A když Ježíš prochází chrámem, shluknou se kolem něj a doráží na něho svými otázkami: „**Jakou mocí to činíš? A kdo ti dal tuto moc abys to činil?**“. Slyšíme v těchto otázkách nejen nenávist, ale také závist. Z dalšího rozhovoru nám je ale zřejmé, že odpověď se nedává těm, kdo by chtěli kalkulovat, odpovídat vyhýbavě a nejasně, v obavách o vlastní prestiž, když se Ježíš ptá. On se obrací také na nás a ptá se nás po věcech, ve kterých bychom měli mít dávno jasno, protože to první je: ujasnit si svůj vztah k Ježíši Kristu, na prvním místě je - být v souhlase s ním. Teprve pak může být dána odpověď na otázku po Boží moci a jejím udělení.

„Těm, kteří ho přijali (přijali v pokání) a věří v jeho jméno, dal moc stát se Božími dětmi.“ Bezmoc, třeba i mocných, spočívá v neujasněném vztahu vůči Bohu a Ježíši Kristu. Naopak moc, třeba i bezmocných, je v přijetí Bohem připravené Kristovy cesty záchrany. **„Hle, otevřel jsem před tebou dveře a nikdo je nemůže zavřít. Neboť, ačkoli máš nepatrnou moc, zachoval jsi mé slovo a mé jméno jsi nezapřel“** (Zj. 3,8).

Ježíš **„učil jako ten, kdo má moc“** a zástupu se zmocňuje úžas, učil je docela jinak než jejich zákoníci; cítí, jak se jich - skrze jeho slovo - dotýká sám Bůh. Ani my nejsme a nemáme být pouhými strážci náboženských tradic. Je to jistě pohodlnější a snad i jednodušší, ale dej nám to Pán Bůh, aby jeho přítomná moc byla patrná při každém z nás.

Amen.